

DZIENNIK OSTROWSKI

IEDYNE PISMO CODZIENNE W POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSCE

Rok 4

Ostrów (Wlkp.), piątek, dnia 21 lutego 1936 r.

Nr. 43

Adam Poszwiński

O dowód uzdolnienia w handlu

W szeregu artykułów zwracałem ostatnio z całą życzliwą otwartością uwagę naszego kupiectwa nie tylko na możliwości korzystnego załatwienia bieżących zagadnień kupiectwa, ale wskazywałem i na źródła, w których spoczywa możność stałej, pozytywnej naprawy położenia handlu. Zrozumienie potrzeby organizowania się a dalej zrozumenie potrzeby pozytywnego nastawienia się do kwestji rozwoju kupiectwa nie tyle drogą emocjonalnych hasel, ile poprzez realny czyn — odpowiednia kalkulacja, reklama itp. — oto jedna strona. Omówiwszy te problemy poświęciłem ostatnie uwagi młodzieży kupieckiej, kóre to zagadnienie tyle jeszcze braków wskazuje, oraz zagadnieniu szkolnictwa handlowo-kupieckiego przy pomocy którego rząd — co z całym uznaniem i naciskiem podkreślić trzeba, — podaje rękę kupiectwu ku lepszej przyszłości. We wszystkich tych sprawach, które poruszyłem, rola kupiectwa naogół mało jest aktywna — poza jedynem i stałem wołaniem o reformę podatkowo-społeczną. A przynajmniej każdy kupiec, że do tej płaszczyzny nie ogranicza się życie i rozwój polskiego handlu. To też mimo szereg krytycznych uwag, skierowanych tak pod adresem Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa, jak i Związków Kupieckich, oraz ostatniego kongresu, nie można nie przyznać, że kupiectwo, a raczej jego kierownicze siły, zastanawiają się i podchodzą do tworzenia pozytywnego programu rozwoju handlu w Polsce.

I oto — jak to już w pierwszym artykule podkreśliłem — temu najistotniejszemu zagadnieniu poświęcił uwagi referent ostatniego kongresu kupiectwa p. poseł Sikorski, który jako dyrektor poznańskiego Zw. Tow. Kup. wyrażał nie tylko swoje, ale i całego Związku poznańskiego poglądy. Otóż był tam ustęp, który na wniosek referenta kongres przyjął, a który mówił, że do usprawnienia handlu należy również dążyć

„przez ulepszenie materiału ludzkiego zapomocą należytego postawionego szkolnictwa zawodowego, rozbudowy poradnictwa samorządu gospodarczego i zrzeszeń zawodowych oraz przez wprowadzenie dowodu uzdolnienia w handlu z uwzględnieniem praw nabytych i zachowaniem odpowiedniego okresu przejściowego.

Otóż wydaje mi się, że w tych postulatach leży jądro rozwoju kupiectwa i, przez wprowadzenie w czyn takiej postawy kupiectwa spotykana jeszcze psychoza antykupiecka poczynnie należeć do przykrych legend przeszłości.

Jak już poprzednio wyluszczyłem — dane ku wytworzeniu nowego typu kupca istnieją, a ostatnim etapem rozwoju tego jest program szkolnictwa kupieckiego. Od kupiectwa tedy zależy realizacja programu, a z nią i przyszłości kupiectwa. I z głębokim zadowoleniem stwierdzić trzeba, że w obrębie poznańskiej Izby przemysłowo-handlowej zagadnienie realizacji programu kupieckiego ma szereg światłych, gorących mądrych i doświadczonej działaczy; mówię o członkach t. zw. komisji oświatowej. Wskazałem już w jednym z poprzednich artykułów na doskonały referat p. Tadeusza Kołodzieja, wicedyrektora Izby; wiem, że szczegółów tych wszystkich zażądań, o które potracam i potracę, były i są przedmiotem dyskusji tejże komisji stając się temsamem i przedmiotem rozważań odnośnych czynników Zw. Tow. Kupieckich. **Ale dobór kupiectwa dowód uzdolnienia w handlu — oto orzech, który trudno rozgryźć. Kupiectwo żydowskie a priori odrzuca postulat dowodu uzdolnienia.** Stanowisko to zrozumiałe wobec faktu, że taki dowód podciąłby „handeles” żydowski. Tedy stanowisko żydowskie nie może być żadnym argumentem chociażby powoływało się na tradycję liberalizmu gospodarczego; nie może być zresztą już i z tej przyczyny, że jest ono pokrywką dla

Włosi ścigają uciekających Abisyńczyków i gotują się do nowego ataku

ASMARA, 20. II. — Na froncie północnym trwa dalszy pościg lotników włoskich za cofającymi się na południe wojskami abisyńskimi. — Źródła włoskie donoszą pozatem, że pierwszy i trzeci korpus armji rozszerzają strefę okupacji włoskiej. Kolony pierwszego korpusu zajmują terytorium na wschód aż do niziny Dankalji, oddziały trzeciego korpusu zajęły osadę Gaala leżącą w odległości 30 k'm na zachód od Szelikot na drodze karawanowej, łączącej prowincję Temben z Sokotą.

Ponieważ artylerja włoska w dalszym ciągu ostrzeliwuje pozycje abisyńskie na całym fron-

cie północnym, w Addis Abebie panuje przekonanie, że Włosi będą usłowa i iść dalej naprzód i na innych odcinkach tego frontu. Pośpiesznie da posiłki do rasy Seyuma i rasy Kassy, aby dać im możność stawiania oporu.

O froncie południowym w komunikacie urzędowym włoskim nie było wczoraj wzmianki.

Źródła angielskie donoszą, że w rejonie Sasabaneh toczą się zaciekłe walki, o których dotychczas niema bliższych wiadomości. Istnieje przypuszczenie, że gen. Graziani rozpoczął ofensywę w kierunku Dżidżiga.

NOWE BOGATE ŹRÓDŁA ROPY NAFTOWEJ ODKRYTO W MAŁOPOLSCE WSCHODNIEJ

WARSZAWA, 20. II. — Na senackiej komisji budżetowej — jak o tem donosiłszy wczoraj — p. wicepremier Kwiatkowski zło-

żył oświadczenie następujące: „Prawdopodobnie stoimy obecnie wobec faktu odkrycia nowego i dość wydajnego za-

Abisyńczycy przewożą amunicję samolotami

Jeden z nielicznych aparatów abisyńskich na froncie północnym.

aż nadto nam znanego sposobu handlowania przez żydów, powtóre i dlatego, że ten typ handlu przynosi olbrzymie, wręcz nieuczynne nie tylko moralnie ale i materialnie straty nie tylko kupiectwu uczciwemu, ale przedewszystkiem państwu przez usuwanie się zpod wszelkiej kontroli. Są to przecież metody, których żydowski handel w Polsce używa i w konkurencji z kupiectwem chrześcijańskim i wobec państwa — wobec Skarbu.

W kupiectwie chrześcijańskim są na problem dowodu uzdolnienia zdania podzielone. Trudno mi zrozumieć tych, którzy oponują przeciw wprowadzeniu dowodu uzdolnienia. Argument liberalizmu nie może dziś grać roli przekonywującej. Już z tej przyczyny, że podstawy istnienia kupiectwa zmieniły się i nowe formy do nowych przystosować trzeba warunków. Zresztą — tak mi się zdaje — zależy więcej od kwestji, jak postawimy praktycznie w życiowej realizacji sprawę doboru i dowodu uzdolnienia w handlu.

Już w ostatnim artykule, mówiąc o szkolnictwie, wskazałem na to, że skala wykształcenia kupiectwa jest różna dając społeczeństwu możność wyboru zależnie od poziomu intelektualnego i materialnego. Z tego wynika, że nie można nikomu zamykać dostępu do kupiectwa, o ile wypełni warunki przepisane. Jeżeli tak postawimy sprawę, przekonamy się, że nawet w niczem nie urażiliśmy tradycji uświęconych zasad liberalizmu.

To jedno. Ale w dalszym uważam, że każdy kupiec obowiązkowo znać powinien język państwowy, a więc polski tak w słowie jak

i piśmie. Tu stawić należy ostry rygor, rygor kierowany nie tylko prestiżem państwowym, ale i koniecznością, by w państwie każdy czynnik każdej chwili miał kontrolę nad życiem kupieckim. Nie można tolerować, by w Polsce w tysiącach i tysiącach interesów prowadzili „kupcy” „swe książki” w języku wladzom niedostępnym Cały handel, cała metoda działania kupieckiego musi być jawna t. zn. prowadzona być winna w języku polskim. Nie jest to szowinizm, ale jest to naturalny obowiązek, wymagający od obywatela w Polsce żyjącego, by w swych stosunkach handlowych posługiwał się tym językiem, kórego państwo daje mu warsztat pracy.

Drugim obowiązkiem premisowym wydaje mi się być obowiązkowe przeprowadzenie rygoru prowadzenia księzkowości i to w języku państwowym. Wymóg ten podetnie wszelkie „notesowe” i inne księzkowanie, usunie, a w każdym razie utrudni nieuczciwe metody, a państwu przysporzy — kto wie czy nie miliony dochodów podatkowych, które dziś nikną tworząc podstawy „anonimowych interesów”, krzywdzących uczciwe kupiectwo i jego opinię tak w kraju jak i zagranicą.

Oto dwie podstawy które winny ramowo objąć całe kupiectwo i tylko takiemu kandydatowi kupieckiemu dawać prawo do samodzielnego prowadzenia warsztatu kupieckiego, który nie tylko odpowie wymogom szkolnictwa handlowego, ale też spełni wymogi państwowe: zna język polski w słowie i piśmie i prowadzić będzie wyraźną niedwuznaczną księgowość o czywście również w języku polskim.

głębia naftowego w Polsce. Dlatego zagadnienie zużycia spirytusu i mieszanki może po pewnym okresie czasu wyglądać nieco inaczej niż dzisiaj”.

Oświadczenie to wywołało zrozumiałe za interesowanie.

Z informacji, jakie udało się nam uzyskać okazuje się, że w powiecie Turczanowicze, gmina Lipie — dokonane przez spółkę „Pollen” przy udziale „Polminu” nowe wierceńca doprowadziły do odkrycia bogatych źródeł naftowych.

W dniu 12 stycznia, z głębokości 94 metrów zaczęto wydobywać ropę w ilościach, dochodzących do 70 ton dziennie.

Jest to ropa wysokogatunkowa, bezparafinowa.

Narazie, wobec braku odpowiednich urządzeń technicznych i niedogodności transportowych, wydobywanie ogranicza się do 15 ton dziennie, z czego w styczniu wywieziono 240 ton ropy.

Zasiłki dla 120.520 bezrobotnych

Warszawa, 20. II. — Z zasiłków ustawowych Funduszu Pracy korzystało w okresie od dnia 27-go stycznia rb. do 8-go bm. 120.520 bezrobotnych. W stosunku do poprzedniego okresu z zasiłków tych korzystało 18.704 osób więcej.

Anglja zaniepokojona kłeszkami Abisynji

PARYŻ, 20. II. — „Le Temps” w depeszy z Londynu zwraca uwagę na niepokój, jaki miał zapanować w angielskich kołach politycznych na skutek zwycięstwa Włoch nad Enderta. Rząd brytyjski ma rozważać obecnie kwestie, czy nie należałoby przyznać natychmiastowej bezpośredniej pomocy Abisynji, w formie kredytu i zaopatrzenia w żywność. Rząd brytyjski zamierza podobno wystąpić z inicjatywą zwołania komitetu 18-tu w dn. 2 marca, zamiast 9 marca, jak to było pierwotnie projektowane. Jest możliwe że min. Eden poruszy przy tej sposobności kwestję udzielenia pomocy Abisynji. (PAT).

I jeszcze jedno. Przepisy te nie mogą dotyczyć tylko narybku. T. zw. „praw nabytych” uznać nie można. I tu nie godzę się z uchwałą kongresu kupiectwa i propozycjami p. dyr. Sikorskiego. Trzeba w interesie uzdrowienia kupiectwa wyznaczyć okres przejściowy — powiedzmy maksymalnie trzech lat — w którym te zasadnicze warunki muszą być spełnione przez kupiectwo. Zobaczymy wówczas, jak inaczej wyglądać będzie nasze kupiectwo, jak poziom jego zewnętrzny a i moralny nabierze innego waloru a kupiec straci ten przykry przywilej, że często traktowany jest jako wychodzący na oszustwo z winy psychozy, którą wytworzył kupiec, ignorujący państwo polskie i jego przepisy a przedewszystkiem zasady poszanowania solidności oraz uczciwości kupieckiej.

Nie sądzę, by na tle takich przepisów rozwój kupiectwa w czemkolwiek był hamowany. Otworzą się zdrowe warunki dla uczciwej konkurencji, oparte o wyraźne i niedwuznaczne przepisy — o szczegółach wykonania i przeprowadzenia można i należy osobno pomówić — a kupiectwo i społeczeństwo spełni — realizując je — nakaz konstytucji, na który słusznie zwraca uwagę p. dyr. Kołodziej, a który brzmi:

„Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmoczyć siłę i powagę państwa. Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim hołdem i swoim imieniem”.

